

Nieuwsbrief 12 juni 2024

Omgevingswet – Q1

Het is inmiddels 100 dagen geleden dat een van de meest complexe wetgevingsoperaties in decennia van kracht is geworden: de Omgevingswet. Graag willen wij u informeren over de voortgang en de uitdagingen waarmee wij geconfronteerd worden.

Positieve ontwikkelingen

De overgang naar de nieuwe Omgevingswet is over het algemeen soepel verlopen. Dankzij de inzet en flexibiliteit van onze medewerkers beginnen we de vruchten te plukken van deze omvangrijke hervorming. Onze processen worden steeds meer gestroomlijnd, met als doel de interactie met burgers en ondernemers te verbeteren.

We hebben niet stil gezeten. Onze gemeentesite is aangepast en er is een interne kennisbank opgezet voor betrokken collega's. Dit is zowel inhoudelijk voor teams zoals Vergunningen of Plannen en Projecten, als meer op hoofdlijnen zoals ons Klant Contact Centrum of het sociale domein. Ook zijn alle opleidingen en inspiratiesessies over de Omgevingswet afgerond.

De Omgevingswet stimuleert ook de mate van participatie. We hebben een handleiding voor initiatiefnemers ontwikkeld met een aantal hulpmiddelen. Deze is binnenkort beschikbaar via de website.

Uitdagingen en werklust

De vereiste aanpassingen op de websites en in onze interne processen en systemen zijn behoorlijk. We staan continu voor de uitdaging om onze dienstverlening te verbeteren binnen de kaders van deze nieuwe wetgeving.

Het aantal aanvragen dat wij op dit moment ontvangen is gemiddeld gezien niet gestegen of gedaald. Echter, voor de inwerkingtreding op 1 januari 2024 zijn er aanzienlijk meer aanvragen ingediend. Dit betekent dat deze behoorlijk drukken op de beschikbare capaciteit. In het eerste kwartaal van 2024 hebben wij BUCH-breed toch al 266 aanvragen volgens de Omgevingswet afgehandeld en 280 aanvragen onder het oude regime (Wabo).

Vanwege de wijzigingen in het wettelijke regime komen er momenteel naast aanvragen ook veel meer informatieverzoeken binnen. We ontvangen gemiddeld 61 informatieverzoeken per week op dit moment, ten opzichte van 41 in 2023.

Risico's en uitdagingen van buitenaf

We worden geconfronteerd met risico's en uitdagingen die buiten programma Omgevingswet om zichtbaar worden.

Binnen het landelijke DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) kunnen initiatiefnemers toetsen of en zo ja welke vergunningen noodzakelijk zijn voor de realisering van hun plannen. Dit is landelijk nog niet optimaal ingericht waardoor gemeenten nog veel vragen ontvangen en er ook handmatig nog werkzaamheden moeten plaatsvinden. Binnen het DSO wordt gewerkt aan een continue verbetering, waarbij het perspectief is dat de grootste problemen dit jaar worden opgelost.

Een specifiek aandachtspunt is de toepasbaarheid van ons huidige beleid binnen de nieuwe regelgeving. We hebben geconstateerd dat ons beleid in zijn huidige vorm niet optimaal geschikt is om te integreren in de vragenbomen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De BUCH wil steeds meer beleid toepasbaar maken en in het DSO zetten.

Omgevingsvisie

We hebben een eigen omgevingsvisie, klik hiervoor de link aan: [Omgevingsvisie Bergen](#).

In de omgevingsvisie hebben wij vastgelegd hoe we ons leefgebied willen ontwikkelen en beschermen. De keuzes werken we uit in het omgevingsplan.

Omgevingsplannen

Vanaf 1 januari 2024 beschikt elke gemeente over een tijdelijk omgevingsplan van rechtswege. Dit bestaat uit alle huidige bestemmingsplannen en de bruidsschat. De regels uit onze eigen gemeentelijke verordeningen staan buiten het tijdelijke omgevingsplan en worden opgenomen in de verordening Fysieke Leefomgeving (VFL). Deze wordt u rond deze tijd aangeboden ter vaststelling.

Dit jaar zijn we begonnen met het opstellen van de gebiedsdekkende Omgevingsplannen. Dit wordt projectmatig opgepakt en loopt tot en met 2029. BUCH-breed wordt hierop samengewerkt om zo efficiënt mogelijk te werk te gaan en van elkaar te kunnen leren. Daarvoor hebben we in mei 2023 een plan van aanpak opgesteld. Daarna heeft een aanbesteding gelopen waar stedenbouwkundig bureau Royal Haskoning uit gekomen is. Zij gaan ons de komende jaren ondersteunen bij het opstellen van onze gebiedsdekkende omgevingsplannen. Onze planning is dat we hier eind 2029 mee klaar zijn. De raad wordt hier middels de reguliere P&C-cyclus en twee maal per jaar bij betrokken.

Omgevingsprogramma landelijk gebied Bergen

Eén van de beleidsambities uit de begroting 2024 is het opstellen van een omgevingsprogramma voor het landelijk gebied van Bergen. Een omgevingsprogramma is een nieuw instrument onder de Omgevingswet. In een omgevingsprogramma worden op tactisch niveau ambities uitgewerkt en vertaald in beleid dat onder andere gebruikt kan worden bij het opstellen van het omgevingsplan. Verder biedt een omgevingsprogramma de mogelijkheid om een uitvoeringsparagraaf uit te werken met concrete uitvoeringsmaatregelen voor het landelijk gebied. Basis vormen de speerpunten uit de omgevingsvisie en opgaven van andere overheden, zoals de opgaven uit het Provinciaal Programma Landelijk Gebied. De doorlooptijd voor het opstellen van een omgevingsprogramma voor het landelijk gebied bedraagt zo'n anderhalf jaar. De uitkomsten bieden een beleidskader en een concreet maatregelenpakket. Er wordt gewerkt aan een Plan van Aanpak waarin het proces wordt beschreven en de uit te werken opgaven worden gekaderd.

Digitalisering

Belangrijk bij de invoering van de Omgevingswet was dat de continuïteit van primaire processen – de planvorming en de vergunningverlening – en van de dienstverlening aan inwoners en ondernemers gegarandeerd blijven. Hierdoor worden belangrijke gebiedsontwikkelingen, waaronder woningbouw, niet gehinderd. Het betekent dat er een stabiele landelijke voorziening van het DSO moet zijn, waarop bevoegd gezagen moeten aansluiten. Het aansluiten op het DSO is in samenwerking met onze softwareleveranciers en de beheerorganisatie van het DSO gebeurd en is technisch goed verlopen. Het vullen ervan is echter nog een langlopend proces. Tot dit klaar is moeten we rekening houden met extra vragen van burgers en dus extra werk.

Daarnaast is de digitalisering van de interne werkzaamheden nog in ontwikkeling. Dat betekent – opnieuw – veel extra handelingen die tijd kosten. Hierdoor is de werkdruk binnen het vergunningproces zeer hoog te noemen.

Omgevingstafels

Onderdeel van de implementatie van de Omgevingswet is het behandelen van ruimtelijke initiatieven op een efficiëntere en meer integrale manier: door samenwerking aan intake- en omgevingstafels. Hierbij is het gemeentelijk beleid het uitgangspunt, maar wordt bij strijdigheid met het beleid met een 'ja, mits'-houding gekeken of er maatwerk mogelijk is. Na de invoering van de Omgevingswet zijn (waarschijnlijk ook mede door de gelijktijdige invoering van de Wet kwaliteitsborging) nog niet veel complexe initiatieven ingediend die in aanmerking komen voor een behandeling aan de tafels. Veel complexere initiatieven zijn in december nog ingediend om nog onder de oude wetgeving te kunnen vallen. Verwachting is dat in de loop van het jaar het aantal plannen dat aan de tafels wordt behandeld zal toenemen naar de vooraf verwachte aantallen.

Het werken met intake- en omgevingstafels vraagt om een andere manier van werken voor veel adviseurs. Zo is regionaal met de ketenpartners afgesproken dat iedere gemeente op een ander moment in de week omgevingstafels mag organiseren omdat de ketenpartners niet aan 17 tafels tegelijk kunnen zitten. Om te zorgen dat aan de tafels altijd een integrale beoordeling plaatsvindt is het belangrijk dat alle vakdisciplines altijd vertegenwoordigd zijn. Onze adviseurs moeten dus momenten in de week vrij houden voor eventuele deelname aan een intake- of omgevingstafel. Dit lukte in de pilotfase voor invoering van de Omgevingswet niet altijd en ook na invoering van de Omgevingswet is dit binnen sommige teams een uitdaging. Dat komt enerzijds doordat het werken aan de tafels voor sommige disciplines zoals landschap, stedenbouw of cultuurhistorie nieuw werk is waarvoor in de bestaande situatie onvoldoende formatie beschikbaar is en anderzijds speelt bij sommige teams de knappe van de arbeidsmarkt een rol. Feit is wel dat met de vaststelling van de legesverordening 2024 kostendekkende tarieven in rekening worden gebracht voor de behandeling van plannen aan de tafels. Dit zou er toe moeten leiden dat de inzet van de verschillende teams aan tafel wordt geborgd doordat de inzet van alle adviseurs kan worden gedekt uit de leges. Deze doorwerking moet echter nog plaatsvinden.

Communicatie

De landelijke, online communicatiecampagne, waar wij op aanhaken, is op 2 oktober 2023 gestart. Deze online bannercampagne richt zich op inwoners en het bedrijfsleven. De banners verwijzen door middel van een link naar een landelijke website met alle informatie. Ook worden er meerdere animatiefilmpjes bij ons aangeleverd voor gebruik op de gemeentesites.

Intern is er eind 2023 veel richting collega's via BUCHmett gecommuniceerd om ze bewust te maken van de Omgevingswet en om ze richting het digitale kennispunt te sturen, om zo hun kennis op peil te krijgen/te houden. Verder worden er tweewekelijks via de mail 'Omgevingsweetjes' gestuurd, met als doel de collega's bij te spijkeren over de Omgevingswet.

Vooruitblik

In de tweede helft van dit jaar wordt het programma geëvalueerd. De resultaten hiervan worden later dit jaar in een RIA met u gedeeld.

We staan open voor uw vragen, suggesties en feedback om samen te zorgen voor een soepele en effectieve implementatie van de Omgevingswet in onze gemeente.

Informatievoorziening GGID

Kernboodschap

Ons college informeert u graag over de afwikkeling van het digitaal dossier jeugdgezondheid (verder: GGID). Hierover is uw raad de afgelopen jaren meerdere keren geïnformeerd. Onlangs is het besluit genomen waarmee ook de juridische afwikkeling klaar is. In deze nieuwsbrief leest u hier meer over.

Achtergrond GGID

Op 2 november 2022 is door het algemeen bestuur van de GGD besloten om te stoppen met het ontwikkelen van het GGID. GGD Twente, GGD Hollanden Noorden en GGD regio Utrecht wilden samen dit digitale product. De besturen van de GGD'en willen namelijk voorkomen een verschil van inzicht ontstaan tussen de leverancier en de GGD'en. Daardoor zagen de GGD'en zich genoodzaakt te stoppen met de verdere ontwikkeling van het GGID. Dit was mede vanwege de financiële consequenties een moeilijk besluit. De financiële consequenties zijn in de jaarrekening van 2022 verwerkt. Na het besluit om te stoppen, hebben de gemeenten besturen van de drie GGD'en opdracht gegeven voor een externe evaluatie. De besturen wilden begrijpen waarom dit proces niet is geslaagd en welke lessen hiervan te leren zijn voor de toekomst. Deze evaluatie is eind 2023 met de colleges en raden van alle betrokken gemeenten, waaronder uw raad, gedeeld. De evaluatie leverde een aantal waardevolle lessen en aandachtspunten op voor zowel de ambtelijke als de bestuurlijke organisatie en uiteraard ook voor toekomstige projecten. Bijvoorbeeld het aan de voorkant meer tijd investeren om te bedenken wat je wilt, het vooraf inbouwen van expliciete go-no-go momenten, het formuleren van een eenduidige graadmeter voor de status van een project en het vooraf inventariseren van risico's en beheersmaatregelen. De geleerde lessen worden of zijn inmiddels uitgevoerd. Eind 2023 hebben we uw raad ook geïnformeerd dat de juridische afwikkeling van het contract met de leverancier nog moest plaatsvinden. Dit is nu afgerond.

Verloop afwikkeling

Na het besluit om te stoppen met het GGID, hebben de GGD'en geprobeerd om met de leverancier afspraken te maken over ontbinding van de overeenkomst. De besturen van de drie GGD'en zijn hier steeds bij betrokken geweest. Zij hebben op verschillende momenten koers gebaad in kaders meegevoerd voor de te nemen stappen hierin. De besprekingen hierover vonden grotendeels plaats in beslotenheid. Dit omdat openbaarmaking op dat moment de juridische positie en daarmee de economische en financiële belangen van de GGD'en konden schaden. Er zijn meerdere juridische pogingen gedaan om het geschil op te lossen, zowel door de leverancier als vanuit de drie GGD'en. Zo is een verzoek tot geschil op een deskundigenbericht. Deze procedure liep tot op heden nog bij het Gerechtshof. Daarnaast had de leverancier in 2023 (opnieuw) aan de bindend adviseurs gevraagd om nog een bindend advies uit te brengen. Deze procedure was gepauzeerd, in afwachting van het deskundigenbericht. Uiteindelijk was de partijen bezeeft, 24 maart 2024 werd overlegd om te kijken of er een andere oplossing, zonder juridische procedures, mogelijk was. Deze oplossing is nu gevonden.

Inhoud van de oplossing

De oplossing waar nu voor gekozen is, houdt in dat er afspraken zijn gemaakt over de manier van ontbinden van de overeenkomst die in 2018 was gesloten over het GGID. Er is afgesproken om "met gesloten beurzen" uit elkaar te gaan. Dat wil zeggen dat er geen bedragen meer worden betaald en ook geen verandering in rekening worden gebracht. De vorderingen over en weer worden ingetrokken. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over het intellectueel eigendom van het ontwikkelde product. De besturen van de GGD'en willen namelijk voorkomen dat de leverancier met delen van het al ontwikkelde product, mogelijk de markt op gaat. Daarom is het intellectueel eigendom overgedragen aan de drie GGD'en. Ook is afgesproken dat de leverancier de komende 3 jaar niet inschrijft op aanbestedingen van GGD-organisaties. Beide partijen zien in dat de juridische procedures nog heel lang kunnen duren. Ondertussen lopen de juridische kosten op en blijft onzekerheid over de uiteindelijke verhaalbaarheden van de kosten. Daarom is afgesproken om vanaf nu geen juridische procedures meer te voeren en alle lopende procedures te stoppen. Tot slot is afgesproken dat partijen zich onthouden van het doen van onnodig en/of onterechte negatieve uitspraken over elkaar.

Beoordeling door het algemeen bestuur

Het algemeen bestuur van de GGD kan zich vinden in de gekozen oplossing. Er zijn ook andere scenario's overwogen, waaronder het doorzetten van de juridische procedure. Het voelt het meest rechtvaardig om het gelijk proberen te behalen en een tegemoetkoming te krijgen voor de geleerde lessen. De uitkomst zal echter lang op zich laten wachten en de definitieve uitkomst blijft onzeker. Daarbij draagt het blijven procederen niet bij aan de inhoudelijke en maatschappelijke opgaven van de GGD'en. Met de oplossing waarvoor nu is gekozen, zijn de risico's afgedekt en voorkomen we dat nog meer gemeenschapsgeld in dit proces gestoken wordt. Daarmee is deze oplossing een afweging van strikt zakelijke aard en vloeit niet voort uit de inschatting van de GGD'en van hun kansen in de juridische procedure.

Nieuw digitaal dossier

Inmiddels hebben de GGD'en, elk individueel, de aanbesteding gestart van een nieuw digitaal dossier voor de jeugdgezondheid. Met een nieuw digitaal dossier borgen we ook, voor de toekomst, goede dienstverlening vanuit de jeugdgezondheid aan de inwoners van GGD Hollanden Noorden.

Deze e-mail is verzonden aan {{email}}.

Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#).

U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#).

Voor een goede ontvangst voegt u webredactie@debuch.nl toe aan uw adresboek.